

Şerî Olmayan Vergiler, Haram Olan Bir Vergidir!

Müslümanların malında asıl olan, haram (kutsal) olmasıdır. Bu da Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şu kavlinin genel olmasından dolayıdır: وَعَرَضُهُ وَمَالُهُ، وَكُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ، دَمُهُ، وَمَالُهُ، وَعَرَضُهُ “Her Müslümanın diğer Müslümana kanı, malı ve canı haramdır.” [Müttefekun Aleyh]

Haramlılık, fertler için geçerli olduğu gibi tamamen devlet için de geçerlidir. Ayrıca rızası olmadıkça kardeşinin malını alması bir Müslümanın üzerine haram olduğu gibi rızaları olmadıkça fertlerin malını alması da devletin üzerine haramdır. Zira Aleyhissalatu ve's Selam şöyle buyurmuştur: أَلَا لَا تَتَّظِلُّوا، أَلَا لَا يَجُلُ مَالُ امْرِئٍ إِلَّا بِطَيْبِ نَفْسٍ مِنْهُ “Dikkat edin: Zulmetmeyin. Dikkat edin: Gönül rızası olmadıkça, bir Müslümanın malı helal değildir.” [Albani, Mişkату'l Mesabih'de sahih olarak tahrir edildi.]

Devletin, şeriatın izin verdiklerinin dışında insanların mallarını alması caiz değildir. Bunlar ise, devletin tebasının şerî olarak hak ettiği ve Şârî'nin devlet için bir hak olarak adlandırdığı mallardır. Zira Allahu Teala şöyle buyurmuştur: وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ * لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ “Onların mallarında, muhtaç ve yoksullar için belli bir hak vardır.” [Mearic-24-25] Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: أَمَرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، فَإِذَا قَالُواهَا؛ عَصَمُوا مِنِّي “La ilahe illallah deyinceye kadar insanlarla savaşmak ile emrolundum. Onlar bunu söyleyince hakkı (olan cezalar) müstesna, canlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. (Onların gizli hallerinin) hesabı Allah'a aittir.” [Müttefekun Aleyh] Devletin tebasına uyguladığı bu harçlar, ağırlıklı olarak zekât, harac, cizye, ganimetin beşte biri ve hazinenin beşte biridir. Bunun dışında devletin, aşağıdaki şartlar dışında harçlar, yani vergiler koyması caiz değildir:

1- Beytu'l Mâl'de, ihtiyacı için yeterli malın olmaması.

2- Devlet, haklarının tahsil edilmesini yerine getirmiş olmalıdır. Yani devletin, (örneğin madenler) gibi mallarının bazılarını israf ederek, ardından kaynakların yetersiz olduğu gerekçesiyle insanlara vergi koyması caiz değildir.

3- Vergiler, içinde mal olsun ya da olmasın sadece Beytu'l Mâl'in üzerine vacip olan harcamalar için olmalıdır. Bunlar ise; cihat, ona hazırlık ve buna bağlı olarak fabrika ve sanayiler için yapılan harcamalar, fakirler, miskinler, yolda kalmışlar ve maaşlar için yapılan harcamalar ve kendisine harcama yapılmadığı takdirde ümmete zarar verecek gerekli tesisler için yapılan harcamalardır.

4- Vergiler, geçici, yani gerektiği kadar olmalıdır ve kalıcı olmamalıdır.

5- Ek vergilerin, tüm tebaya değil, sadece zengin Müslümanlara konulması. Vergiler, Müslümanlardan yaşamış oldukları hayat koşullarına göre maruf bir şekilde temel ve lüks ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra daha fazlasına sahip olanlardan alınmalıdır.

Şayet devlet, bu çerçevenin dışında insanların mallarından bir şey toplarsa, bu haramdır, insanların mallarını haksız yere gasbetmektir ve haram olan bir vergidir. Zira Aleyhissalatu ve's Selam şöyle buyurmuştur: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ صَاحِبُ مَكْسٍ “Gümrük vergisi alan cennete giremez.” [Suyuti, Camiu's Sağir, sahihtir.] Bir rivayette يَعْنِي الْعَشَارَ “Yani onda bir” ziyadesi geçmektedir. Yani onda bir verginin konulmasıdır ki bu, Müslüman tüccarlardan alınan gümrük vergileridir. Dolayısıyla bu da haram olan bir vergidir. Nitekim Aleyhissalatu ve's Selam gümrük vergisini, çirkin olan büyük günahlardan saymıştır. Zira evli olduğu halde zina ettiği için recmedilen Maiz hakkında şöyle demiştir: لَقَبِلْتُ مِنْهُ، أَقْبَلْتُ مِنْهُ “(Mâiz) öyle bir tövbe etti ki, gümrük vergisi alan bile tövbe etse ondan kabul olurdu.” Bir rivayette şöyle geçmektedir: اسْتَغْفِرُوا لِمَا عَزَبَ بَيْنَ مَالِكٍ، لَقَدْ تَابَ تَوْبَةً لَوْ قُسِمَتْ بَيْنَ أُمَّةٍ لَوْ سَعَتْهُمْ : “Mâiz İbn Malik için bağışlanma dileyin. (Mâiz) öyle bir tövbe etti ki, bu tövbe bir ümmet arasında paylaştırılırsa onlara yeterdi.” Yani gümrük vergisi almanın günahı, ümmetin işlemiş olduğu günahlara eşdeğer demektir!

(Örneğin: Fas'ın 2022 yılı bütçesinin) yaklaşık %90'nı, yani tüm gelirleri boşa harcanmış ve sadece insanların cebinden toplananlarla yaşanır hale gelmiştir. Oysa bu, acziyetten ve yetersizlikten dolayı değildir. Zira Müslümanların beldeleri, kesinlikle dünyanın en zengin beldeleri arasında yer almaktadır. Ancak onlar devletin gelirlerini, İslam beldelerinin servetlerinin sömürgeciliğin güçlenmesi için harcanması ve yöneticiler ile çevresindekiler tarafından çarçur edilmesi arasında boşa harcamışlardır. Yani onlar, devletin mallarını boşa harcıyorlar, sonra açık olduğunu iddia ediyorlar, ardından da zengin olsun fakir olsun insanların üzerine vergi koymaya ihtiyaç duyuyorlar!

Üzücü olan ise insanların üzerine konulan yüksek vergi oranlarına rağmen (sadece katma değer vergisi %20'ye ve gelir vergisi %40'a ulaşmasına ve benzerleri gibi...) bu vergilerin çeşitliliğine rağmen, bunlar hayatın tüm alanlarını kapsar bir hale getirilmiştir. Dolayısıyla ülkeler sadece fakirliği, açığı ve borçları artırmaktadırlar. Zira devlet, topladığından faydalanmadığı gibi onları ihtiyaçlarını karşılamaları için kullanmaları amacıyla insanlara da bırakmamaktadır. Bu ise yöneticilerin akılsızlıklarından ve kötü davranışlarından başka bir şey değildir. Oysa şerî vergiler (zekât mallarının zekâtının sadece %2.5 olması gibi) çok az olmasına rağmen ancak devlet tarafından genel olarak iyi kullanıldığında mallar dolup taşmaktaydı. Tarih kitapları bunun örnekleriyle doludur. Belki de bunların en meşhuru, Ömer İbn Abdulaziz Radiyallahu Anhu'nun Hilafet'i döneminde zekât memurlarının zekât verecek birini bulamadığı zamandır. Onun yönetim süresinin iki yıl gibi çok kısa olduğu da bilinmektedir. Nitekim Ebu Muhammed İbn Abdülhakem, Ömer İbn Abdulaziz'in sireti hakkında Yahya İbn Said'in şöyle dediğini aktarmıştır: **“Ömer İbn Abdulaziz beni zekatları toplamak için Afrika'ya gönderdi ve onları fakirlere vermemizi istedi. Ancak onu verecek bir fakir bulamadık ve onu benden alacak birini de bulamadık. Çünkü Ömer İbn Abdulaziz insanları zengin etmişti. Bundan dolayı vela hakkı Müslümanlara kalmak üzere, o zekât (mallarıyla) köle satın alıp azat ettim.”** Ebu Ubeyd el-Kasım el-Emvâl adlı kitabında, Ömer İbn Abdulaziz'in Irak'ta olan Abdulhamid İbn Abdurrahman'a şöyle bir mektup yazdığını aktarmıştır: **“İnsanların bahşişlerini ver. Abdulhamid şöyle cevap verdi: İnsanların bahşişlerini verdiğim halde hala Beytu'l Mâl'de para kaldı. Ömer şöyle yazdı: Gereksiz harcama ve savurganlık yapmayan borçlu olanları bul ve onların borçlarını öde. Abdulhamid şöyle yazdı: Onların borçlarını ödediğim halde hala Beytu'l Mâl'de para kaldı. Ömer şöyle yazdı: Parası olmayan tüm bekarları bul, evlenmek isteyen evlendir ve ona sadaka ver. Abdulhamid şöyle yazdı: Tüm bulduklarımı evlendirdiğim halde hala Beytu'l Mâl'de para kaldı. Bunun üzerine Ömer şöyle yazdı: Bunları çıktıktan sonra cizye verenleri bul ve onlardan durumu zayıflamış kimselere arazilerini işleyebilecek kadar borç ver. Onlardan bir iki yıl (cizye) istemiyoruz.”**

İslam devletinin yokluğu Müslümanlar için bir felaket oldu, hakları kayboldu, durumları kötüleşti, ülkeleri tüm açgözlüler için bir yağma ve yeryüzünün kurtları için bir yem alanı haline geldi. Dahası Müslümanlar, topraklarının, paralarının ve çocuklarının ellerinden kayıp gittiğini gördükleri halde zalime engel olmaya güçleri yetmemektedir. Ancak bizler bu yokluğun, geçici bir yokluk olduğuna inanıyoruz. Zira bu koruyucu varlığın geri dönüşü Allah'ın izniyle çok yakındır. Çünkü yeryüzü, onun emareleriyle doludur. Kim bilir belki de çoğumuzun düşündüğünden daha yakındır.

Allah'ım, bu hususta bize de bir pay nasip et, bizi Sana itaat edenlerden eyle, bize Senin askerlerin olmayı nasip et ve bize Senin şeriatının gölgesinde yaşamayı ikram et.

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Münâcî Muhammed**